

Propozycja celów krajowych do roku 2030 dla Polski w ramach celów głównych Planu Działań Europejskiego Filara Praw Socjalnych

I. Propozycja celów krajowych dla Polski do 2030 r.

1. Zatrudnienie.

Cel dla Polski do roku 2030: 78% (tyle procent osób w Polsce, w wieku 20-64 lata, powinno mieć zatrudnienie).

Założenia metodologiczne¹:

Na potrzeby wyznaczenia celu krajowego zastosowano metodologię własną Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii (nota kierunkowa KE² zawierała inną metodologię – prognoza KE dla Polski na 2030 r. to 78,3% wg wariantu 1 i 78,7% wg wariantu 2).

Według metodologii MRPiT (uwzględniającej także prognozy GUS dotyczące udziału populacji osób w wieku 20-64 w ogólnej populacji Polski), osiągnięcie przez Polskę 78% wskaźnika zatrudnienia w 2030 r. powinno być możliwe.

Przyjęcie wzrostu wskaźnika zatrudnienia do 78% w grupie w wieku 20-64 w Polsce do roku 2030 oznaczałoby, że zatrudnienie musiałyby do tego czasu wzrosnąć o 4,4 pp. W dekadzie 2010-20 wskaźnik ten wzrósł o 9,3 pp.

2. Rozwój umiejętności.

Cel dla Polski do roku 2030: 51,7 % wszystkich osób dorosłych uczestniczących każdego roku w szkoleniu.

Założenia metodologiczne¹:

Na potrzeby ustalenia celu do roku 2030 wykorzystano metodologię zaproponowaną w nocie KE. Za punkt wyjścia przyjęto poziom wskaźnika z 2016 r. (ostatnie dostępne dane na poziomie UE), określono dystans od poziomu docelowego, podzielono go przez liczbę 2, dodano poziom wyjściowy (20,9%) i dodano wspólny składnik 11,2 pp. (czyli: $20,9 + (60 - 20,9) : 2 + 11,2 = 51,7\%$).

Cel krajowy na poziomie 51,7% należy uznać za wyjątkowo ambitny w kontekście obecnych wartości oraz trendów uczestnictwa osób dorosłych w Polsce w szkoleniu i kształceniu. Wskaźniki aktywności edukacyjnej dorosłych w badaniu LFS/BAEL (w 4 tygodniach przed badaniem) w ostatnich dwóch dekadach, od kiedy metodologia LFS jest w Polsce stosowana, nie wskazują na stały trend wzrostowy (por. 4,3% w 2001, 5,2% w 2010, 3,5% w 2015, 5,7% w 2018, ale 4,8% w 2019 i 3,7% w 2020 r.).

Poza badaniem LFS, które dotyczy głównie zatrudnienia, a kwestie dotyczące edukacji, w tym edukacji dorosłych, stanowią jedynie jego poboczny wątek, realizowane jest pogłębione badanie AES (Adult Education Survey), w Polsce realizowane przez GUS pod nazwą „Kształcenie dorosłych”. Jest ono realizowane co kilka lat (w Polsce w 2006, 2011 i 2016). W

¹ Opisy metodologii zawarto w załączniku.

² Nota kierunkowa Komisji pn. Note for EMCO and SPC - Setting national targets on employment, skills and poverty reduction for 2030.

badaniu AES okresem referencyjnym jest ostatnie 12 miesięcy przed badaniem. Z tego względu daje ono znacznie wyższe wyniki (20,9% w 2016 r.), niż LFS (gdzie okresem referencyjnym są ostatnie 4 tygodnie). Jednak nawet według AES wskaźnik dla Polski jest dużo niższy niż wyznaczony cel w *Planie działania cel 60%*.

Odnosnie do założeń metodologicznych monitorowania instytucjonalnych form uczenia się dorosłych należy jednakże przywołać zmienione założenia metodologiczne badania Bilans Kapitału Ludzkiego (BKL) drugiej edycji, które dają nadzieję najpierw na pełniejszą identyfikację przejawów edukacji pozaformalnej w Polsce, a następnie na lepsze ukierunkowanie inwestycji w uczenie się dorosłych. Badania pierwszej edycji BKL realizowane w latach 2010-2014 dawały wyniki podobne do badań europejskich realizowanych w Polsce (bardzo niskie). Zmiana tych założeń polegająca głównie na zmianie języka w kontakcie ankieterów z obywatelami przyniosła znaczny wzrost wyników. Uczestnictwo dorosłych w edukacji (kształceniu i szkoleniu w kontekście formalnym i pozaformalnym) w okresie 12 miesięcy przed badaniem przekraczało według odnowionego BKL 50% w latach 2017 i 2019. Zatem zbliżyło się do proponowanego celu na rok 2030. Biorąc powyższe pod uwagę, uznać należy, że określenie celu na poziomie 51,7% jest wciąż bardzo ambitne, ale realistyczne, przy założeniu iż poprawi się sposób zbierania danych oraz ich porównywalność, a także zrealizowana zostanie Zintegrowana Strategia Rozwoju Umiejętności i wzrosną nakłady na kształcenie ustawiczne oraz potencjał publicznych służb zatrudnienia.

3. Ochrona socjalna.

Cel dla Polski do roku 2030: -1,5 mln osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Założenia metodologiczne¹:

Według sugestii KE, Polska jest w stanie do 2030 r. w redukcji zmniejszyć od **771 tys.** do **836 tys.** liczbę osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (wg wskaźnika AROPE³).

W oparciu o podane w załączniku zmienne dokonano prognozy wskaźnika AROPE. Średnia prognoza liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w 2030 r. wynosi 3 956 tys. dla ogółu społeczeństwa (ARPE na poziomie 11%), natomiast dla dzieci wynosi ona 829 tys. (ARPE na poziomie 13,9%). Oznacza to, że w 2030 r. przewidywana liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym spadnie w 2030 r. o 2,735 mln dla ogółu społeczeństwa, natomiast dla dzieci spadek ten wyniesie prawdopodobnie 243 tys.

---

³ AROPE - miara kalkulowana przez Eurostat i monitorowana w ramach Strategii Europa 2020. Według definicji AROPE, osoba jest zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wtedy, gdy doświadcza przynajmniej jednej z trzech form ubóstwa lub wykluczenia:

- zagrożenia ubóstwem relatywnym (AROP – *at risk of povety*),
- pogłębionej deprivacji materialnej (SMD – *severe material deprivation*) lub
- bardzo niskiej intensywności pracy (VLWI – *very low work intensivity*).

Szacowanie powyższych wskaźników odbywa się na podstawie przeprowadzanego rok do roku reprezentatywnego badania dochodów i warunków życia (*EU-SILC – European Survey of Income and Living Conditions*). Sam wskaźnik AROP kalkulowany jest jako 60% wartości przeciętnej dochodów do dyspozycji w skali całej populacji danego kraju.

Powyższe prognozy zależą od wielu czynników niepewnych (m.in. koniunktury gospodarczej, przebiegu pandemii Covid-19 oraz zmiany metodyki obliczania AROPE, która już raz miała miejsce

w okresie realizacji Strategii Europa 2020, uwzględnienia aktualizacji danych demograficznych na podstawie wyników najnowszego Narodowego Spisu Powszechnego). Stąd krajowy cel AROPE na 2030 r. należy określić na umiarkowanym poziomie, który i tak będzie znacznie wyższy, niż wstępnie proponuje KE, tj. przyjąć, że **do 2030 r. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zmniejszy się w PL o 1,5 mln osób** (według AROPE).

Cel ten będzie ambitny, gdyż Polska przyczyni się w 10% do realizacji przyjętego dla całej UE celu redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego o **15 mln** osób.

II. Przebieg i wyniki konsultacji społecznych

Przedstawiona powyżej propozycja celów krajowych została poddana konsultacjom społecznym w ramach:

- prac Zespołu ds. Strategii Europa 2020;
- konsultacji z reprezentatywnymi partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.